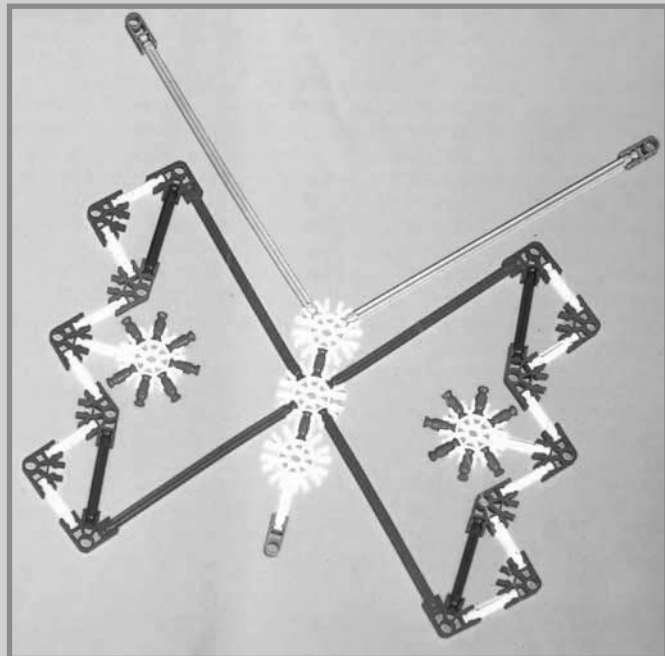

LES 1: K'NEX

Je kunt je eigen luistergedrag beoordelen.

	vis	vlinder
	0	4
	3	4
	2	15
	2	0
	0	2
	5	16
	2	5
	2	0
	1	10
	3	4
	2	0
	0	3

LES 2: Sorteert je mee?

Je leest en begrijpt informatie van een afvalkalender. Je onderzoekt waar je de gevraagde informatie kunt vinden.

FOST Plus is een vereniging die is opgericht om verpakkingen die we thuis weggooiden, in te zamelen, te sorteren en te recycleren.

Op verpakkingen zie je vaak het Groene Punt. Dat betekent dat de firma die dat product maakt, FOST Plan geld geeft om het sorteren en recycleren van verpakkingen te betalen.

Wil je nog meer te weten komen over FOST Plus? Dan kun je gaan kijken op hun website: www.fostplus.be.

Sorteerwaaier

In deze handige sorteerwaaier ontdek je de juiste sorteerinstructies voor PMD-verpakkingen. Neem hem even door en hou hem bij de hand. Want als jij correct sorteert, kunnen wij optimaal recycleren.

A

Niet toegelaten

Algemeen

niet toegelaten in de PMD-zak

- aluminiumfolie
- plastic potjes of vlotjes (van bv. margarine en yoghurt)
- plastic zakken, folie of film
- piepschuim
- bidons van motorolie

ook niet toegelaten

- speelgoed/emmers
- kleding
- elektrotoestellen
- keukenafval
- luiers
- medisch afval

Huishoudelijke verpakkingen die giftige of bijtende producten bevat hebben zijn verboden.

Oplosmiddelen, verven, zuren, pesticiden,... en de verpakkingen waarin deze producten hebben gezeten zijn eveneens verboden.

deze zaken horen ook niet in de glasbol of bij het Papier & Karton

B **P** *PMD : Plastic flessen en flacons*

- verpakking volledig ledig
- maximum volume: 8 liter

toegelaten

flessen, flacons en busen (eventueel platgedrukt en met hun dop) van :

- water & limonade
- fruit- & groentesappen
- melk
- afwas- en onderhoudsproducten (vloeibaar of in poeder)

- wasproducten en wasverzachters
- producten voor bad of douche (zeep, shampoo...)
- bleekmiddelen
- gedistilleerd water

Andere plastics zijn niet toegelaten (zie fiche "niet toegelaten")

C **M** *PMD : Metalen verpakkingen*

- drankblikjes
- conservenblikjes
- schroefdoppen
- kroonkurken en deksels van flessen en borden
- dozen en busen

toegelaten

- spuitbussen van voedingsmiddelen en cosmetica
- aluminium schoteltjes, schaaltjes en bakjes

- verpakking volledig ledig
- maximum volume: 8 liter

Andere metalen voorwerpen zijn niet toegelaten (zie fiche "niet toegelaten")

D **D** *PMD : Drankkartons*

- goed geleegd, zonder voedingsresten

toegelaten

drankkartons voor vloeibare producten (fruitsap, melk, room, soep, saus, wasverzachter,...)

ook drankkartons met plastic sluiting mogen in de zak

Andere kartonnen verpakkingen zijn niet toegelaten

Hoe bied je je PMD correct aan?

- Twijfel je? Kijk eerst in deze sorteerwaaier of je afval wel in de PMD-zak thuishoort.
- Stop het in de blauwe zak, indien mogelijk platgedrukt.
- Zet het buiten op de juiste ophaaldag. Je vindt deze op de ophaalkalender. Bij feestdagen verschuift je vaste ophaaldag. Ook dit staat vermeld op de kalender.

Wat als er een rode sticker 'Foute Inhoud' op de PMD-zak kleeft?

Raadpleeg deze sorteerwaaier, haal uit de zak wat er niet in thuishoort, verwijder het rode luik van de sticker en bied de zak opnieuw aan bij de volgende inzameling.

LES 3: Speel je mee?

Je kunt het spelreglement zo lezen, dat je het spel correct kunt spelen.

Yoté

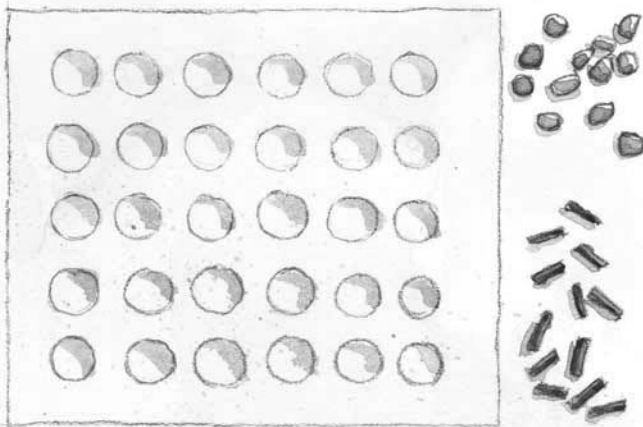
Yoté is een spel uit West-Afrika. De kinderen spelen het buiten in het zand. Daarin maken ze vijf rijen van zes kuiltjes. Dat is hun speelbord. Ze zoeken twaalf stokjes en twaalf steentjes. Dat zijn de pionnen.

Je kunt het spel ook binnen spelen. Op een groot vel papier teken je dan 30 cirkels. Dat zijn de kuiltjes.

Je kunt echte pionnen gebruiken, of knopen, of kroonkurken of ... misschien vind je zelf iets veel leukers ...

Materiaal

- een spelbord met vijf rijen van zes kuiltjes of cirkels
- voor elke speler twaalf pionnen

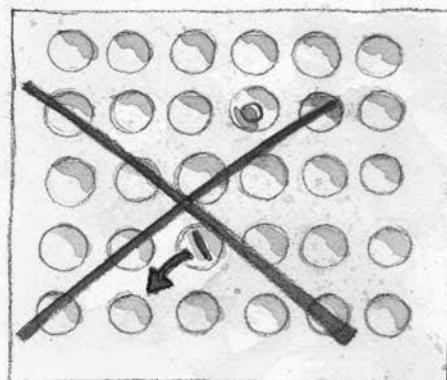
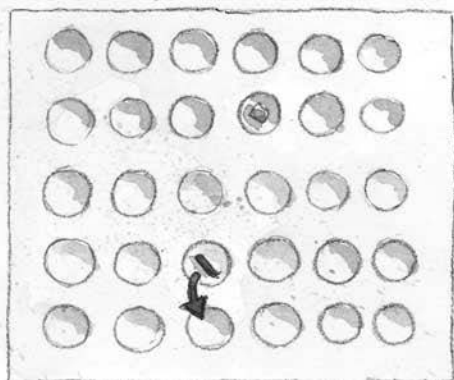
Spelregels

1 Yoté speel je met z'n tweeën.

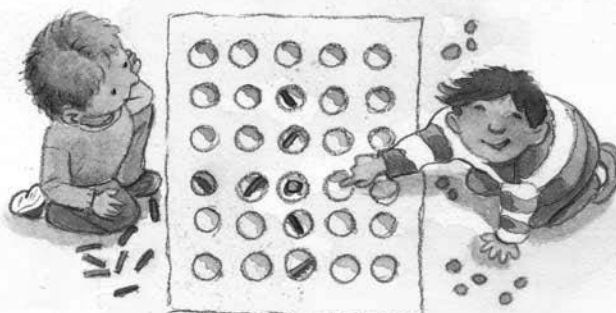
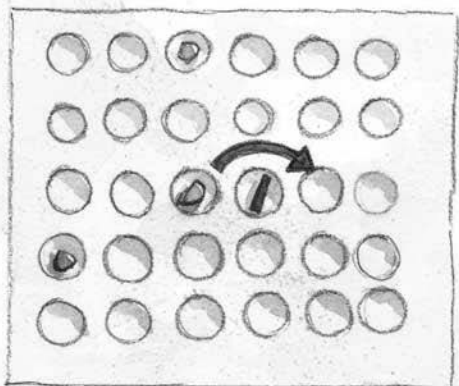
Het is de bedoeling om zoveel mogelijk pionnen van de andere speler weg te nemen.

2 Leg om de beurt een pion (steentje of stokje of ...) in een kuiltje. Wanneer je al enkele pionnen op het spelbord hebt, mag je ook één van je pionnen verplaatsen: één kuiltje verder.

3 De pionnen mogen enkel horizontaal of verticaal verplaatst worden. Nooit schuin!

4 Ligt een pion van je tegenspeler vlak naast je op dezelfde rij horizontaal of verticaal? Dan mag je erover springen en die pion wegnemen. Je mag nooit schuin springen. Je mag ook nooit over twee of meer pionnen springen.

5 Probeer zoveel mogelijk pionnen van je tegenspeler af te nemen. De winnaar is die speler die zelf nog de meeste pionnen op het spelbord heeft. Je kunt spelen tot één van de spelers niet meer kan of een bepaalde speeltijd afspreken. Veel plezier!

Naar: *Lekker spelen*, Son Tyberg, Zonnekind 1993, Averbode

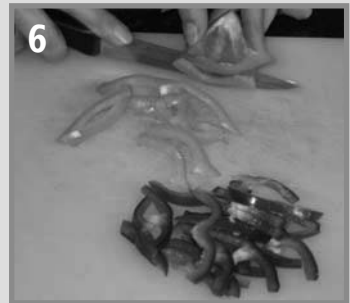
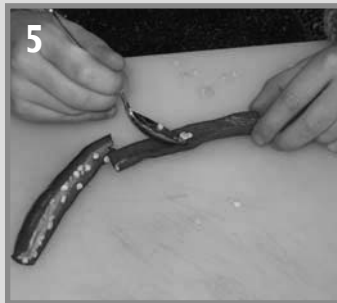
De kenmerken van een goed geschreven instructie

- De tekst is in duidelijke leesblokken ingedeeld.
- De tekst is in de juiste volgorde gegeven.
- De tekst is volledig.
- De tekst is ordelijk geschikt.
- De illustraties zijn mooi en zinvol.

LES 5: Kook-het-zelf

Door tijdens het luisteren sleutelwoorden te noteren, kun je een verslag schrijven.

Wil je een duidelijke instructie schrijven? Werk dan net zoals bij het schrijven van een spelreglement of een recept:

- Geef alles in de juiste volgorde weer.
- Nummer de verschillende stappen.
- Verdeel de tekst in blokken. Vermeld titels en kopjes. Gebruik daarbij verschillende lettergroottes of lettertypes.
- Wees volledig.

LES 6: Doe ik het goed?

Je leert de grote delen van een tekst kennen: inleiding, midden en slot.

tekst 1

Eerste hulp bij ongevallen

Een ongeval is nooit ver weg ...

Je verbrandt je vingers bij het koken, je zit in de file en ziet te laat dat de auto voor je is gestopt, je snijdt jezelf bij een reparatie ...

Elke dag gebeuren er ontelbare ongevallen bij mensen thuis, op straat, op het werk. Meestal is er dan geen dokter in de buurt en hangt de eerste hulp af van familie, voorbijgangers of collega's.

Het Rode Kruis biedt diverse cursussen aan om de eerste hulp te leren geven. Een aanrader!

Toch vind je hier een paar algemene tips om zelf iets te doen wanneer een ongeval is gebeurd.

Wat moet je doen bij een ongeval?

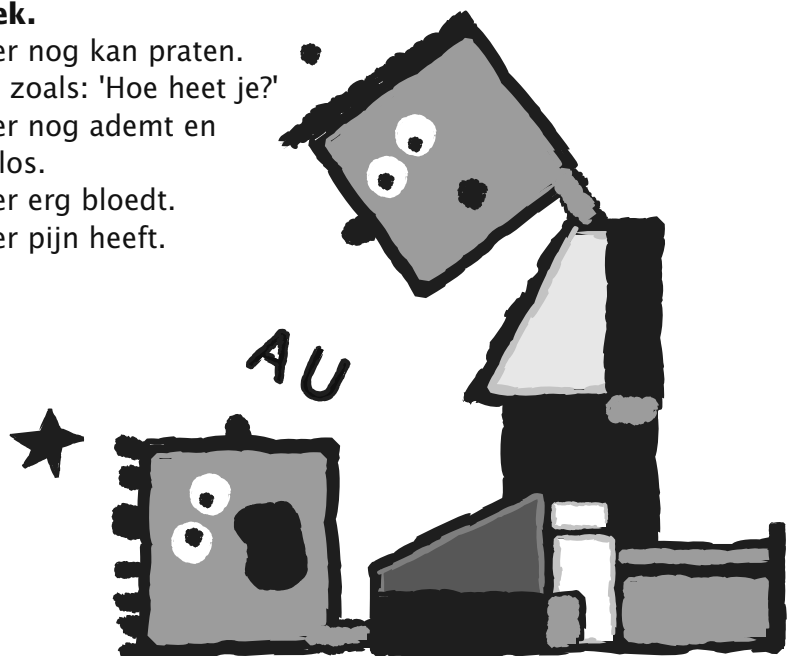
1. Blijf kalm.

2. Denk aan de veiligheid van jezelf, het slachtoffer en de omstanders.

- Breng het slachtoffer in veiligheid. Doe dat alleen maar als het echt nodig is, bv. in een drukke straat, bij brand ...
- Leg scherpe en gevaarlijke voorwerpen weg, bv. glasscherven.
- Belet dat men te dichtbij komt. Zo krijgt het slachtoffer voldoende ruimte en lucht.

3. Doe snel een onderzoek.

- Kijk na of het slachtoffer nog kan praten. Stel eenvoudige vragen zoals: 'Hoe heet je?'
- Kijk na of het slachtoffer nog ademt en maak knellende kleren los.
- Kijk na of het slachtoffer erg bloedt.
- Kijk na of het slachtoffer pijn heeft.

4. Haal hulp.

- Dat kan een volwassene, een dokter of de 100 zijn.

- Vermeld steeds wie je bent, wat er is gebeurd, hoe het slachtoffer eraan toe is en waar het is gebeurd.

5. Blijf bij het slachtoffer.

- Praat met het slachtoffer.
- Stel het slachtoffer gerust.
- Luister naar het slachtoffer.
- Laat het slachtoffer zo weinig mogelijk inspanningen doen.
- Geef het slachtoffer nooit eten of drinken.
- Bescherm het slachtoffer tegen kou of warmte.

Een slachtoffer opvangen blijkt een hele klus te zijn, maar van jouw optreden als hulpverlener hangt veel af.

Kalm blijven, voor de veiligheid zorgen, onderzoeken, hulp halen en bij het slachtoffer blijven zijn de vijf vuistregels van een goede slachtofferhulp.

Onthoud ze en het slachtoffer zal je eeuwig dankbaar zijn.

Kun jij de inleiding, het midden en het slot aanduiden van een non-fictietekst?

Meestal is het zo:

Inleiding: er wordt aangegeven waarover de tekst zal gaan.

Midden: alle nodige informatie wordt gegeven.

Slot: er wordt samengevat, een besluit gegeven.

LES 8: Jeugd Rode Kruis

Je schrijft een goed opgebouwde brief om iets te vragen.

JEUGD RODE KRUIS

HET RODE KRUIS OP KINDERMAAT

Het Jeugd Rode Kruis vertelt jou op een leuke manier wat het Rode Kruis doet.

EERSTE HULP

Van een bloedneus verzorgen tot reanimeren*?

Bij Jeugd Rode Kruis word je een echte eerstehulpheld.

JEUGD RODE KRUIS IS ER VOOR IEDEREEN

Jeugd Rode Kruis zet zich in voor mensen die het minder gemakkelijk hebben.

In de zomervakantie trekken we naar opvangcentra voor asielzoekers* om er samen te spelen met de kindjes.

WAAR VIND JE JEUGD RODE KRUIS?

Overal! Op school, in jouw buurt ... Ga zeker eens kijken op www.jeugdrodekruis.be.

Vanaf 6 jaar kun je bij Jeugd Rode Kruis terecht.

Meer info?

Schrijf ons een brief en wij bezorgen je een infopakketje over Jeugd Rode Kruis.

Jeugd Rode Kruis vzw
Motstraat 40
2800 Mechelen

* reanimeren: dat doe je als iemand bewusteloos is en niet meer normaal ademt.

Reanimatie bestaat uit mond-op-mondbeademing en hartmassage.

* opvangcentra voor asielzoekers: mensen die in een ander land om bescherming vragen, kunnen in een opvangcentrum wonen tot beslist is of ze in dat land kunnen blijven of niet.

Meer lezen?

Doe ik het goed?, Jeugd Rode Kruis

Wist je dat Jeugd Rode Kruis een gratis spreekbeurtset heeft die je in de klas kunt gebruiken? Je vindt de set op www.jeugdrodekruis.be.

jouw naam en adres

naam en adres van de geadresseerde (= de persoon of de organisatie aan wie je schrijft)

plaats (gemeente) waar je de brief schrijft, datum

onderwerp

Hier schrijf je kort op waarover de brief gaat.

Geachte ...

inleiding

Hier schrijf je kort op waarom je hen een brief schrijft en hoe je met hen in contact bent gekomen.

midden

Schrijf op wat je wenst en waarom.

slot

Bedank hen alvast.

Hoogachtend

jouw naam